

Podsumowanie wraz z Uzasadnieniem do Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Grójec na okres 2024-2033

Poniższe podsumowanie sporządzono na podstawie Art. 55 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Grójec został wykonany według stanu na dzień 01.01.2024 r. w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, a także w oparciu o „Instrukcję urządzania lasu” będącą załącznikiem do zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. oraz o nowelizację „Instrukcji Urządzania Lasu” będącą załącznikiem do zarządzenia nr 75 Dyrektora Generalnego LP z dnia 5 grudnia 2019 r.

Zadania gospodarcze, w tym wielkość pozyskania zaplanowano w sposób pozwalający na zrównoważone gospodarowanie zasobami przyrodniczymi Nadleśnictwa zachowując wielofunkcyjny charakter lasów. Określając działania gospodarcze dla poszczególnych pododdziałów analizowano wpływ na walory przyrodnicze opisane w Programie Ochrony Przyrody tj.: gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze.

Lasy ochronne dla Nadleśnictwa Grójec ujęte w projekcie planu urządzenia lasu zostały przyjęte na podstawie Decyzji Ministra Środowiska znak sprawy DLP-I-612-19/44294/14/ŁP z dnia 31.10.2014 r.

Dokument zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko tj.:

I. Przeprowadzono konsultacje społeczne poprzez:

- zwołanie i przeprowadzenie Komisji Założeń Planu, Narady Techniczno-Gospodarczej,
- wyłożenie w dniach 23.08.2021 - 13.09.2021 r. do publicznego wglądu w siedzibie Nadleśnictwa i RDLP w Radomiu założeń do planu urządzenia lasu w postaci protokołu z KZP - w tym okresie nie wniesiono uwag, wniosków i opinii do dokumentu,

- wyłożenie do publicznego wglądu projektu planu urządzenia lasu w siedzibie Nadleśnictwa i RDLP w Radomiu w dniach - 04.06.2024 r. - 08.07.2024 r. - w wyniku przeprowadzonych konsultacji/wyłożenia do publicznego wglądu wpłynęły uwagi do projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko dla Nadleśnictwa Grójec od następujących osób/organizacji:

- Stowarzyszenie Czysta Gmina;
- Grzegorz Banasik;
- Anna Kolińska;
- wiceprzewodniczący Rady Miejskiej gminy Konstancin - Jeziorna;
- Monika Szymańczak-Sięmiątkowska;
- Marlena Huszczak;
- Dawid Kozieł.

Uzasadnienie zgodne z art. 42 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa:

Stowarzyszenie Czysta Gmina

1 *Ograniczenie lub zaniechanie zrębów w kluczowych obszarach: Apeluję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów w obszarach, które są szczególnie wartościowe pod względem przyrodniczym, krajobrazowym oraz rekreacyjnym. Dotyczy to lasów znajdujących się blisko miejscowości, szlaków turystycznych, tras biegowych, miejsc rekreacyjnych nad zbiornikami wodnymi i ciekami wodnymi oraz w pobliżu rezerwatów przyrody. Ze względu na swoje położenie oraz wartości przyrodnicze, te obszary leśne powinny pełnić funkcje gospodarcze, jak również zaspokajać potrzeby społeczne i przyrodnicze. Wycinanie tych lasów spowoduje utratę ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych, co negatywnie wpłynie na lokalną społeczność.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach narad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

Uwagi mają charakter ogólny w związku z powyższym w podsumowaniu nie odniesiono się do konkretnych wskazań gospodarczych oraz wydzieleń leśnych.

2. *Wprowadzenie zapisów ochronnych w związku z pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna: Wnioskuje, aby postulaty zawarte w tej petycji były traktowane jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać wyłączeniu z pozyskania drewna zgodnie z pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z gospodarki leśnej.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

3. Uzupełnienie o pełną ocenę stanu siedlisk leśnych: Proszę o uzupełnienie PUL o pełną ocenę stanu siedlisk leśnych zgodnie z § 3 ust 4 Instrukcji Urządzania Lasu cz. II oraz oznaczenie ich według ustalonych grup i symboli. Konieczne jest również uwzględnienie wykazu stwierdzonych w Nadleśnictwie zbiorowisk roślinnych wraz z pełną listą gatunków pełniących role biocenotyczne i domieszkowe.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Instrukcja Urządzania Lasu cz. II dotyczy wyróżniania i kartowania TSL i zbiorowisk roślinnych, dotyczy odrębnych dokumentów, które nie są częścią planu urządzenia lasu. Aktualizacja opracowania glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Grójec wykonana w 2022 i opracowanie fitosocjologiczne dla obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” i „Dąbrowa Radziejowska” w Nadleśnictwie Grójec wykonana w 2020 zostały uwzględnione w pracach nad PUL zgodnie z wymaganiami IUL cz.I.

Szczegółowo zamieszczono dla każdego wydzielania w opisach taksacyjnych takie informacje jak: TSL, wariant uwilgotnienia, stan siedliska, podtyp gleby, gatunek gleby, cecha gleby, ponadto w obszarach natura 2000 informacje dotyczące zbiorowiska roślinnego i kod siedliska przyrodniczego.

Pełna lista gatunków zainwentaryzowanych w ramach prac taksacyjnych w tym pełniących role biocenotyczne i domieszkowe zawarta jest w zestawieniu dot. gatunków rzeczywistych.

4. Ochrona gatunków chronionych: Proszę o usunięcie z udostępnionej publicznie dokumentacji danych o dokładnych lokalizacjach stref ochrony gatunków chronionych i umieszczenie tych danych wyłącznie w załączniku do użytku służbowego.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Dokument zamieszczony na stronie BIP zostanie pozbawiony danych wrażliwych.

5. Utworzenie i powiększenie rezerwatów przyrody: Apeluję o uwzględnienie w PUL terenów planowanych rezerwatów zgodnie z inicjatywą Klubu Przyrodników oraz wyłączenie ich z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL:

- Tomczyce – powiększenie rezerwatu o 17,5 ha
- Wielkopole – 4,8 ha
- Wydma Zachorzów – 10,38 ha
- Dąbrowa Ulów – 16,1 ha

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie Nadleśnictwa Grójec na dzień 01.01.2024 r. nie stwierdzono projektowanych rezerwatów przyrody oraz powiększenia istniejącego rezerwatu Tomczyce.

Wskazane działania należą do kompetencji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

6. Wprowadzenie zabiegów ochrony czynnej w rezerwach przyrody i obszarach Natura 2000: Proszę o wprowadzenie do PUL obowiązku wykonania zabiegów ochrony czynnej zgodnie z planami ochrony rezerwatów „Sokół” i „Dąbrowa Radziejowska” oraz innych rezerwatów i obszarów Natura 2000, które mają obligatoryjne zapisy z zakresu gospodarki leśnej do wykonania w okresie obowiązywania PUL.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W tabelach 126 PUL zawarto działania w rezerwach przyrody zgodnie z planami ochrony oraz w tabeli 188 PUL zawarto działania dotyczące obszarów Natura 2000.

7. Utrzymanie siedlisk przyrodniczych w stanie nie pogorszonym: Proszę o ukierunkowanie gospodarki leśnej na utrzymanie siedlisk przyrodniczych wg klasyfikacji programu Natura 2000 w stanie nie pogorszonym i podejmowanie zabiegów ochrony czynnej w celu ich zachowania.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Przy projektowaniu działań gospodarczych uwzględniano siedliska przyrodnicze zgodnie z aktualnym stanem wiedzy proponując jednocześnie działania ochrony czynnej na podstawie zapisów obowiązujących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów.

Działania gospodarcze pod kątem zachowania siedlisk zostały ocenione w Prognozie Oddziaływania na Środowisko.

8. Tworzenie użytków ekologicznych: Apeluję o wybranie spośród zinwentaryzowanych miejsc o walorach przyrodniczych terenów zasługujących na ochronę i utworzenie z nich użytków ekologicznych.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

9. Pomniki przyrody: Proszę o uzupełnienie PUL o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych oraz zalecenie ich ustanowienia jako pomników przyrody.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

Uwagi dotyczące lasów wodochronnych i pozostałych obszarów związanych z trwałymi lub okresowymi wysokimi stanami wód

Proszę o wyłączenie z pozyskania na okres obowiązywania PUL drzewostanów zgodnych z typem siedliskowym lasu Bb, BMb, LMb, Ol i OIj oraz z oceną stanu siedliska - naturalny (N). Konieczne jest również podjęcie działań mających na celu zatrzymywanie wody na terenach

pierwotnie zawilgoconych oraz przekształcanie drzewostanów do pożądaných stanów zgodnych z siedliskiem.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Siedliska Bb, BMb, LMb są wyłączone z pozyskania.

Na siedliskach OI i OIJ są w zdecydowanej większości wyłączone z pozyskania na 291 wydzieleń 29 zaprojektowano do trzebieży a 7 do użytkowania rębego. Wydzielenia te stanowią odpowiednio trzebieże 9% udziału powierzchniowego tych siedlisk natomiast rębnie 2% udziału powierzchniowego tych siedlisk.

Zadania w zakresie pozyskania wynikają z potrzeby prowadzenia tych prac w celu zapewnienia trwałości lasu oraz pielęgnacji drzewostanu.

Siedliska naturalne (N1 i N2) stanowią ok. 11 287 ha na terenie nadleśnictwa co stanowi ponad 70% powierzchni leśnej Nadleśnictwa w tym 45% siedlisk w stanie naturalnym N1. Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

Uwagi dotyczące gospodarki zasobami leśnymi z zachowaniem różnorodności biologicznej
Apeluję o zwiększenie powierzchni bez pozyskania drewna w Nadleśnictwie do 25% na obszarach o walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz o wyłączenie z pozyskania gospodarczego lasów liściastych (grądów i dąbrów) oraz najrzadziej reprezentowanych zbiorowisk roślinnych na siedliskach w stanie naturalnym (N).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

Uwagi dotyczące lasów społecznych

Proszę o modyfikację gospodarki leśnej na terenach wykorzystywanych rekreacyjnie w kierunku zachowania wysokich walorów estetycznych i zróżnicowanego krajobrazu. Zaleca się unikanie stosowania kątów prostych w trakcie planowania powierzchni gospodarczych oraz pozostawianie całych fragmentów starodrzewia.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W trakcie opracowywania projektu PUL uwzględniono zasięg lasów społecznych oraz modyfikacje gospodarki leśnej zgłaszane w formie pisemnej w terminie do 01.01.2024 r. oraz w ramach Narady Techniczno-Gospodarczej. Wszystkie postulaty zostały uwzględnione.

Uwaga ma charakter ogólny w związku z powyższym w podsumowaniu nie odniesiono się do konkretnych wskazań gospodarczych oraz wydzieleń leśnych.

Grzegorz Banasik

1. Wnioskuję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów dla obszarów wokół Grójca, Głuchowa i Koceran, gdzie wiele osób jeździ na rowerze i udaje się na rodzinne spacer.

Ze względu na swoje położenie oraz wartości przyrodnicze, w/w obszar leśny powinien pełnić nie tylko funkcje gospodarcze, ale również zaspokajając potrzeby społeczne i przyrodnicze.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach narad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

2. W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wnioskuję aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

3. Wnioskuję o uzupełnienie o pełną ocenę stanu siedlisk leśnych rozumianych zgodnie z § 3 ust 4 Instrukcji Urządzania Lasu cz. II i oznaczenie ich według ustalonych grup i symboli (w PUL zostały jedynie wspomniane siedliska zniekształcone - Z, brak jest danych o siedliskach w stanie naturalnym - N), a także o wykaz stwierdzonych w Nadleśnictwie zbiorowisk roślinnych wraz z zbiorowiskami potencjalnymi i rzeczywistymi na danych powierzchniach oraz pełnej listy gatunków pełniących role biocenotyczne i domieszkowych (w PUL zostały opisane wyłącznie gatunki panujące).

PUL w obecnym kształcie nie daje pełnego obrazu wartości przyrodniczej terenów leśnych, ich naturalności i szans na trwałość lub wykształcenie się naturalnych zespołów roślinnych, a zatem także nie można w pełni określić kierunków gospodarki leśnej lub potrzeby podjęcia specjalnych zabiegów mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej. Wprawdzie w PUL został opisany stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, ale ten wskaźnik zazwyczaj jest wysoki i koncentruje się na wykorzystaniu potencjału produkcyjnego t.j. pozyskania drewna. Dane na temat stopnia naturalności zbiorowisk roślinnych przedstawiają się zazwyczaj inaczej i są niższe (uwzględniają m.in. zbiorowiska juwenilne uzyskane sztucznie, których przyszłość pokaże, czy rozwiną się w stabilne, typowe fitocenozy). Z powodu niepełnych danych procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu także może być wadliwa. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu inwentaryzacja zbiorowisk roślinnych oraz powiązana z nią ocena stanu siedlisk leśnych powinna być elementem składowym opracowania fitosocjologicznego z 2019 r. sporządzonego dla Nadleśnictwa Grójec przez wykonawcę PUL (opracowanie to nie zostało udostępnione w ramach konsultacji społecznych).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Instrukcja Urządzania Lasu cz. II dotyczy wyróżniania i kartowania TSL i zbiorowisk roślinnych, dotyczy odrębnych dokumentów, które nie są częścią planu urządzenia lasu. Aktualizacja opracowania glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Grójec wykonana w 2022 i opracowanie fitosocjologiczne dla obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” i „Dąbrowa Radziejowska” w Nadleśnictwie Grójec wykonana w 2020 zostały uwzględnione w pracach nad PUL zgodnie z wymaganiami IUL cz.I.

Szczegółowo zamieszczono dla każdego wydzielienia w opisach taksacyjnych takie informacje jak: TSL, wariant uwilgotnienia, stan siedliska, podtyp gleby, gatunek gleby, cecha gleby, ponadto w obszarach natura 2000 informacje dotyczące zbiorowiska roślinnego i kod siedliska przyrodniczego.

Pełna lista gatunków zainwentaryzowanych w ramach prac taksacyjnych w tym pełniących role biocenotyczne i domieszkowe zawarta jest w zestawieniu dot. gatunków rzeczywistych.

PUL jest wykonany zgodnie z wymaganiami technicznymi oraz prawnymi obowiązującymi w Lasach Państwowych.

4. Wnioskuje o usunięcie z udostępnionej publicznie dokumentacji danych o dokładnych lokalizacjach stref ochrony gatunków chronionych, a w zamian umieszczenie tych danych w załączniku, który pozostanie wyłącznie do użytku służbowego.

W PUL w kilku miejscach są podawane wydzielienia leśne, które obejmują strefy ochronne gniazdowania bielika, bociana czarnego i puchacza, jednocześnie w PUL istnieje sprzeczny zapis, że "nie należy publikować informacji o dokładnej lokalizacji rzadkich oraz chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także stanowisk archeologicznych". W przypadku puchacza podano nawet, że gatunek ten jest "bardzo wrażliwy na niepokojenie, spłoszony z gniazda może porzucić lęg".

Sposób rozpatrzenia uwag.

Dokument zamieszczony na stronie BIP zostanie pozbawiony danych wrażliwych.

5. Wnoszę o uwzględnienie w PUL następujących terenów planowanych rezerwatów zgodnie z inicjatywą Klubu Przyrodników oraz wyłączenie ich z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL:

- *Tomczyce – powiększenie rezerwatu o 17,5 ha (ochrona moreny czołowej stadiału Warty z głębokimi wąwozami porośniętymi lasem mieszanym);*
- *Wielkopole – 4,8 ha (ochrona mszaru z chronioną rosiczką okrągłolistną i bagnem zwyczajnym);*
- *Wydma Zachorzów – 10,38 ha (ochrona wzgórz wydmowych oraz przyległych torfowisk, teren porasta również bór świeży, a miejscami bór suchy i wilgotny);*
- *Dąbrowa Ulów – 16,1 ha (ochrona dąbrów i stanowisk rzadkich gatunków ptaków: muchołówki małej i siniaka - jest to wyspa starodrzewu dębowego pośród lasów sosnowych i porolnych młodników)*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie Nadleśnictwa Grójec na dzień 01.01.2024 r. nie stwierdzono projektowanych rezerwatów przyrody oraz powiększenia istniejącego rezerwatu Tomczyce.

Wskazane działania należą do kompetencji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

6. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL obowiązku wykonania zabiegów ochrony czynnej wynikających z planów ochrony w następujących rezerwach przyrody i obszarach Natura 2000:

- wg planu ochrony dla rezerwatu "Sokół" obowiązującego na okres 20 lat ustalono działania ochronne polegające na usuwaniu gatunków obcych (głównie bardzo inwazyjnej robinii akacjowej) z wyznaczeniem konkretnych wydziałów leśnych (rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarami Natura 2000 Dolina Pilicy i Dolina Dolnej Pilicy);
- wg planu ochrony dla rezerwatu „Dąbrowa Radziejowska” obowiązującego na okres 20 lat ustalono szereg działań ochronnych t.j. przerzedzanie drzewostanu, redukcja podszytu, usuwanie gatunków obcych z określeniem ilości nawrotów i odstępów czasowych z wyniesieniem części biomasy w ciepłolubnych dąbrowach - siedlisko to znajduje się obecnie w najniższym stanie ochrony określonym jako U2 - zły (rezerwat pokrywa się z obszarem Natura 2000 Dąbrowa Radziejowska).

W zarządzie Nadleśnictwa znajduje się aż 9 rezerwatów przyrody objętych ochroną czynną nie posiadających ustalonych otulin. Trzy z nich mają aktualne plany ochrony, a dla 4 opracowano plany zadań ochronnych. Spośród nich plany rezerwatów "Sokół" i "Dąbrowa Radziejowska" mają obligatoryjne zapisy z zakresu gospodarki leśnej do wykonania w okresie obowiązywania PUL. Pomimo tego w obecnym PUL nie zaprojektowano żadnych wskazań na terenie rezerwatów przyrody. Zabiegi te, związane m.in. z pozyskaniem drewna wg prawa może wykonywać w PGL Lasy Państwowe wyłącznie właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Ponadto uchwalone i obowiązujące plany ochrony rezerwatów i obszarów Natura 2000 są aktami prawa miejscowego i mają ramy czasowe, podczas których należy je wykonać.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W tabelach 126 PUL zawarto działania w rezerwach przyrody zgodnie z planami ochrony oraz w tabeli 188 PUL zawarto działania dotyczące obszarów Natura 2000.

7. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL zapisów o ukierunkowaniu gospodarki leśnej na utrzymanie w nie pogorszonym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych wg klasyfikacji programu Natura 2000 (określanych w PUL mianem „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych”) i podejmowanie zabiegów ochrony czynnej w celu doprowadzania ich do możliwie wysokiego stanu zachowania zgodnie z przewodnikami metodycznymi pn. "Monitoring siedlisk przyrodniczych" Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wyłączenie z użytkowania gospodarczego powierzchni ich płatów z oceną stanu siedlisk leśnych N (stan naturalny).

Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej w siedliskach naturalnych ma szczególnie znaczenie w przypadku zanikających płatów oraz ekspansji gatunków obcych (uwagę zwracają zniekształcenia wynikające z przewagi sosny w Nadleśnictwie, a w przypadku gatunków inwazyjnych: głównie czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego i robinii akacjowej). Podjęcie działań naprawczych z powodu zaburzeń ekosystemów leśnych, wspomagających naturalne procesy środowiskowe i mające zatrzymać degenerację unikatowych zbiorowisk roślinnych w skali Nadleśnictwa i Unii Europejskiej, a także zachowanie płatów w stanie naturalnym powinno być zadaniem własnym Nadleśnictwa i elementem nowoczesnej gospodarki leśnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Przy projektowaniu działań gospodarczych uwzględniano siedliska przyrodnicze zgodnie z aktualnym stanem wiedzy proponując jednocześnie działania ochrony czynnej na

podstawie zapisów obowiązujących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów.

Działania gospodarcze pod kątem zachowania siedlisk zostały ocenione w Prognozie Oddziaływania na Środowisko.

Zgodnie z zaleceniami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie działania ochronne w rezerwach przyrody nie są ujmowane jako działania gospodarcze. Nadleśnictwo na podstawie zatwierdzonego PUL realizuje działania ochronne w rezerwach.

8. Wnoszę o wybranie spośród zinwentaryzowanych w trakcie sporządzania PUL nielicznie reprezentowanych miejsc o walorach przyrodniczych i zalecenie do utworzenia z nich użytków ekologicznych - zarówno na terenach zalesionych jak i nieleśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Grójec.

Użytki ekologiczne to według definicji "zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania". Obecnie na terenie Nadleśnictwa Grójec nie ma wyznaczonego żadnego użytku ekologicznego.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

9. PUL należy uzupełnić o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych wraz z zaleceniem ustanowienia ich pomnikami przyrody (poza obszarami rezerwatów przyrody).

Obecnie w zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Grójec znajduje się zaledwie 27 pomników przyrody w tym: 18 dębów szypułkowych, jedna sosna, 13 modrzewi i 2 buki. Jednakże w ramach opracowywania PUL wyodrębniono 57 drzew o wymiarach pomnikowych zasługujących na ochronę (49 w obrębie Grójec, 1 w obrębie Nowe Miasto i 7 w obrębie Skuły).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW WODOCHRONNYCH I POZOSTAŁYCH OBSZARÓW ZWIĄZANYCH Z TRWAŁYMI LUB OKRESOWYMI WYSOKIMI STANAMI WÓD

Wnioskuje o wyłączenie z pozyskania na okres obowiązywania PUL drzewostanów zgodnych z typem siedliskowym lasu Bb, BMb, LMb, Ol i OIj oraz z oceną stanu siedliska - naturalny (N).

Wnoszę o stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi).

Może to być np. wycinka i usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, wycinka klonu jesionolistnego lub zainicjowanie procesów do pełnego wykształcenia docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juwenilnych.

Konieczne jest zdefiniowanie problemów w poszczególnych wydzieleniach, w celu zainicjowania procesów zatrzymywania wody na terenach pierwotnie zawilgoconych i utrwalenie tego stanu np. poprzez zastawki w rowach i preferowanie obecności bobrów, a tym samym zwiększenie potencjalnego arealu zbiorowisk roślinnych wymagających wilgotnego podłoża.

Dla utrzymania i rozszerzenia obszarów „wilgotnych” w Lasach Państwowych kluczową kwestią jest poziom wody, a gdy ten jest nieodpowiedni zabiegi gospodarcze ukierunkowane na przekształcania drzewostanów do pożądanego stanu (np. zgodnych z siedliskiem albo zachowania cennych zbiorowisk roślinnych) są skazane na niepowodzenie. Natomiast w przypadkach następujących procesów przekształcania się drzewostanu w siedliska nieleśne w związku z trwałym zabagnieniem lub zalewaniem przez bobry należy nie ingerować i nie odwadniać terenu np. poprzez rozbiórki tam bobrowych. Może to wiązać się z częściową utratą terenów pokrytych lasami i zysku z samego drzewostanu, lecz utrzymanie obszarów zatrzymujących wodę, jest obecnie priorytetowe i może być uznane za małą retencję, zgodną z założeniami programu Lasów Państwowych.

Łączna powierzchnia siedlisk Bb, BMb, LMb, Ol, OLJ, Lł zagrożonych zakłócaniem stosunków wodnych jest niemal równa całkowitej ich powierzchni w Nadleśnictwie. Istnieje więc pilna potrzeba zatrzymywania wody na tych siedliskach. Może odbywać się to niewielkimi kosztami t.j. zastawianie rowów leśnych poprzez układanie odpowiednio przyciętych kłód w stopnie lub podpiętrzanie wody w ciekach przez zwalone i pozostawiane w korytach drzewa.

Autorzy PUL wspominają kilkakrotnie o konieczności zachowania siedlisk wilgotnych i zalewowych (np. w przypadku szkód powodowanych przez jemiołę, która atakuje drzewostan narażony na obniżenie stanu wód) ale nie precyzują konkretnych miejsc i sposobów na zatrzymywanie wody. Niestety obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “w lasach położonych wzdłuż potoków o spadzistych brzegach należy [...] sukcesywnie usuwać drzewa o pierśnicy przekraczającej 20 cm, które mogą tamować przepływ wód”, a referat Zespołu Ochrony Lasu RDLP w Radomiu ochrony lasu mówi wręcz że “należy podejmować wszelkie dopuszczone prawem działania mające na celu ograniczanie szkód powodowanych przez tego gryzonia łącznie z regulacją jego liczebności”.

Wnioskuje o wprowadzenie do PUL zapisów o stosowaniu stref buforowych o szerokości minimum 25 m, które powinny zależeć od ukształtowania terenu i ulegać przesunięciom lub znacznemu rozszerzeniu, tak aby objąć całe obszary terenów “uwilgoconych”, zalewowych i najcenniejszych zbiorowisk roślinnych zachowanych w dobrym stanie i o wysokich walorach krajobrazowych.

Obecnie obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “przy użytkowaniu rębny wzdłuż cieków wodnych należy pozostawiać nieużytkowany pas w granicach koryta oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie (10-20 m)”. Pozostawianie pasów wyłącznie wzdłuż cieków wodnych jest niewystarczające. Analogiczna zasada powinna obowiązywać przy każdym terenie podmokłym. Jednocześnie ustalenie strefy buforowej nie powinno hamować zabiegów koniecznych do zachowania zbiorowiska roślinnego danego terenu podmokłego w dobrym stanie np. sprzyjaniu odnowieniom preferowanych gatunków i usuwania gatunków inwazyjnych oraz wszelkich zabiegów ochrony czynnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Siedliska Bb, BMb, LMb są wyłączone z pozyskania.

Na siedliskach OI i OIJ są w zdecydowanej większości wyłączone z pozyskania na 291 wydzieleń 29 zaprojektowano do trzebieży a 7 do użytkowania rębego. Wydzielania te stanowią odpowiednio trzebieże 9% udziału powierzchniowego tych siedlisk natomiast rębnie 2% udziału powierzchniowego tych siedlisk.

Zadania w zakresie pozyskania wynikają z potrzeby prowadzenia tych prac w celu zapewnienia trwałości lasu oraz pielęgnacji drzewostanu.

Siedliska naturalne (N1 i N2) stanowią ok. 11 287 ha na terenie nadleśnictwa co stanowi ponad 70% powierzchni leśnej Nadleśnictwa w tym 45% siedlisk w stanie naturalnym N1. Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

Stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi) oraz usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, usuwanie klonu jesionolistnego lub wykształcenie docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juwenilnych jest możliwe w ramach zaprojektowanego pozyskania drewna na gruntach leśnych.

Zdefiniowanie problemów w zakresie gospodarki wodą wymaga specjalistycznych badań oraz inwentaryzacji wykonywanych w ramach odrębnych prac, które nie wchodziły w zakres prac UL.

W pkt.8.1 POP został dodany zapis o stosowaniu 25 metrowych stref buforowych.

UWAGI DOTYCZĄCE GOSPODARKI ZASOBAMI LEŚNYMI Z ZACHOWANIEM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Wnioskuje o zwiększenie powierzchni bez pozyskania drewna w Nadleśnictwie z 15,12% do 25% na obszarach o walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Z PUL wynika, że użytkowaniem rębnym objęto najstarsze drzewostany pełniące funkcje gospodarcze i ochronne. W niektórych przypadkach, uzasadnionych przyrodniczo, pozostawienie niektórych powierzchni najstarszych klas wieku może mieć podstawowe znaczenie dla zachowania siedlisk chronionych gatunków i przyczyni się do zwiększenia ilości martwego drewna (z analizy PUL wynika, że ten wskaźnik jest niższy niż wymagany).[HR2] Zmniejszenie intensywności gospodarki leśnej jest szczególnie pożądane w wydzieleniach przylegających do granic rezerwatów.

Wnoszę o wyłączenie z pozyskania gospodarczego lasów liściastych (grądów i dąbrów) oraz najrzadziej reprezentowanych zbiorowisk roślinnych na siedliskach w stanie naturalnym (N) z wyjątkiem zabiegów mających na celu utrzymanie drzewostanu w najlepszym stanie ochrony np. punktowego prześwietlania dąbrów z bogatą florą naczyniową i odślaniania naturalnych odnowień lub ograniczania ekspansji gatunków obcych dla danego zespołu roślinnego.

Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL zdrowych drzewostanów z min. 10% udziałem drzew ponad 100-letnich w wieku przekraczającym ustalony wiek rębny i powyżej wymienionych granic wieku: BK 120, DB 140, GB 100 JD 130, JS 120, JW 120, KL 120, LP 120, MD 130, SO 130, WZ 120, z naciskiem na powierzchnie z gatunkami panującymi w wieku 121 - 140 lat.

Wokół pomników przyrody i drzew o wymiarach pomnikowych w granicach kilkuset metrów wybranie grup ponad 100-letnich drzew (najlepiej tego samego gatunku) i pozostawianie ich do naturalnego rozkładu ze względu na zachowanie ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze

starodrzewiem tj. dziuplaki, owady saprofityczne, rzadkie porosty. Obligatoryjne pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew o wymiarach pomnikowych

W trakcie prac w wydzieleniach z pomnikami przyrody, gdzie zaplanowano użytkowanie rębne lub pielęgnację drzewostanów należy zwrócić uwagę na ich stan i tak prowadzić by zachować je w najlepszym stanie - w razie potrzeby prześwietlić dno lasu lub wykonać cięcia by dopuścić światło do koron drzew, w celu polepszenia kwitnienia i wykształcania nasion albo pozostawić otoczenie drzew rosnących w dużym zwarcu by zapewnić jego stabilność i długą żywotność i np. zapewnić odpowiednie warunki wilgotnościowe dla porostów.

Obowiązek wprowadzenia do przebudowywanych drzewostanów drzew i krzewów miododajnych i owocowych jako element biocenotyczny, w strefach ekotonowych (szczególnie poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie, powierzchniach położonych wśród pól) lub przy drogach, parkingach lub w zadrzewieniach.

Odbywać się to może poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

W ramach PUL oraz praktyki leśnej pozostawia się do naturalnego rozpadu kępy starodrzewiu, które stanowią miejsca zachowania ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze starodrzewiem. Decyzja o pozostawieniu drzew o wymiarach pomnikowych są podejmowane na etapie realizacji PUL.

W rozdziale 8.4. POP w zakresie rezerwatów dodano zapis: „W bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatów przyrody, w strefie o szerokości co najmniej jednej wysokości drzewostanu zabiegi związane z pozyskaniem drewna powinny przyjmować mniej intensywny charakter. Zasadniczo należy ograniczyć je do eliminacji gatunków niepożądanych (obcych ekologicznie) lub jeżeli wynikają z celów ochronnych rezerwatów oraz bezpieczeństwa publicznego.”

W rozdziale 8.4. POP w zakresie pomników przyrody dodano zapis: „W razie potrzeby zaleca się prześwietlenie dna lasu oraz koron drzew (umiarkowane cięcia o charakterze cięć obsiewnych) w pobliżu pomnika w celu polepszenia kwitnienia i urodzaju nasion.”

W rozdziale 8.3 i 8.5 POP uzupełniono informację o gatunkach drzew i krzewów miododajnych i owocowych.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW SPOŁECZNYCH

Wnioskuję o modyfikację gospodarki leśnej na terenach wykorzystywanych rekreacyjnie, w pobliżu leśnych parkingów i tras turystycznych, w kierunku zachowania wysokich walorów estetycznych i różnicowanego krajobrazu.

Zaleca się niepozostawianie przestojów z pojedynczych sosen z drzewostanów rosnących w dużym zwarcu bez wykształconych szerokich koron, a w zamian całych fragmentów starodrzewia o znacząco wyższych możliwościach zniesienia naporu wiatru i utrzymania żywotności.

Ze względów estetycznych wskazane byłoby unikanie stosowania kątów prostych w trakcie planowania powierzchni gospodarczych, a w zamian stosowanie linii zbliżonych do naturalnych.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W trakcie opracowywania projektu PUL uwzględniono zasięg lasów społecznych oraz modyfikacje gospodarki leśnej zgłaszane w formie pisemnej w terminie do 01.01.2024 r. oraz w ramach Narady Techniczno-Gospodarczej. Wszystkie postulaty zostały uwzględnione.

Uwaga ma charakter ogólny w związku z powyższym w podsumowaniu nie odniesiono się do konkretnych wskazań gospodarczych oraz wydzielen leśnych.

Anna Kolińska

1. Wniosuję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów dla następujących obszarów: obszarów cennych przyrodniczo jak starolasy, łęgi i grądy czy olsy, ale także terenów cennych ze względów społecznych (turystyka i rekreacja, ochrona wody, powietrza, ochrona przed hałasem).

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach porad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

Uwagi mają charakter ogólny w związku z powyższym w podsumowaniu nie odniesiono się do konkretnych wskazań gospodarczych oraz wydzielen leśnych.

2. W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wniosuję aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

3. Wniosuję o uzupełnienie o pełną ocenę stanu siedlisk leśnych rozumianych zgodnie z § 3 ust 4 Instrukcji Urządzania Lasu cz. II i oznaczenie ich według ustalonych grup i symboli (w PUL zostały jedynie wspomniane siedliska zniekształcone - Z, brak jest danych o siedliskach w stanie naturalnym - N), a także o wykaz stwierdzonych w Nadleśnictwie zbiorowisk roślinnych wraz z zbiorowiskami potencjalnymi i rzeczywistymi na danych powierzchniach oraz pełnej listy gatunków pełniących role biocenotyczne i domieszkowych (w PUL zostały opisane wyłącznie gatunki panujące).

PUL w obecnym kształcie nie daje pełnego obrazu wartości przyrodniczej terenów leśnych, ich naturalności i szans na trwałość lub wykształcenie się naturalnych zespołów roślinnych, a zatem także nie można w pełni określić kierunków gospodarki leśnej lub potrzeby podjęcia specjalnych zabiegów mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej. Wprawdzie w PUL został

opisany stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, ale ten wskaźnik zazwyczaj jest wysoki i koncentruje się na wykorzystaniu potencjału produkcyjnego t.j. pozyskania drewna. Dane na temat stopnia naturalności zbiorowisk roślinnych przedstawiają się zazwyczaj inaczej i są niższe (uwzględniają m.in. zbiorowiska juwenilne uzyskane sztucznie, których przyszłość pokaże, czy rozwiną się w stabilne, typowe fitocenozy). Z powodu niepełnych danych procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu także może być wadliwa. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu inwentaryzacja zbiorowisk roślinnych oraz powiązana z nią ocena stanu siedlisk leśnych powinna być elementem składowym opracowania fitosocjologicznego z 2019 r. sporządzonego dla Nadleśnictwa Grójec przez wykonawcę PUL (opracowanie to nie zostało udostępnione w ramach konsultacji społecznych).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Instrukcja Urządzania Lasu cz. II dotyczy wyróżniania i kartowania TSL i zbiorowisk roślinnych, dotyczy odrębnych dokumentów, które nie są częścią planu urządzenia lasu. Aktualizacja opracowania glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Grójec wykonana w 2022 i opracowanie fitosocjologiczne dla obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” i „Dąbrowa Radziejowska” w Nadleśnictwie Grójec wykonana w 2020 zostały uwzględnione w pracach nad PUL zgodnie z wymaganiami IUL cz.I.

Szczegółowo zamieszczono dla każdego wydzielania w opisach taksacyjnych takie informacje jak: TSL, wariant uwilgotnienia, stan siedliska, podtyp gleby, gatunek gleby, cecha gleby, ponadto w obszarach natura 2000 informacje dotyczące zbiorowiska roślinnego i kod siedliska przyrodniczego.

Pełna lista gatunków zainwentaryzowanych w ramach prac taksacyjnych w tym pełniących role biocenotyczne i domieszkowe zawarta jest w zestawieniu dot. gatunków rzeczywistych.

PUL jest wykonany zgodnie z wymaganiami technicznymi oraz prawnymi obowiązującymi w Lasach Państwowych.

4. Wnioskuje o usunięcie z udostępnionej publicznie dokumentacji danych o dokładnych lokalizacjach stref ochrony gatunków chronionych, a w zamian umieszczenie tych danych w załączniku, który pozostanie wyłącznie do użytku służbowego.

W PUL w kilku miejscach są podawane wydzielania leśne, które obejmują strefy ochronne gniazdowania bielika, bociana czarnego i puchacza, jednocześnie w PUL istnieje sprzeczny zapis, że "nie należy publikować informacji o dokładnej lokalizacji rzadkich oraz chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także stanowisk archeologicznych". W przypadku puchacza podano nawet, że gatunek ten jest "bardzo wrażliwy na niepokojenie, spłoszony z gniazda może porzucić lęg".

Sposób rozpatrzenia uwag.

Dokument zamieszczony na stronie BIP zostanie pozbawiony danych wrażliwych.

5. Wnoszę o uwzględnienie w PUL następujących terenów planowanych rezerwatów zgodnie z inicjatywą Klubu Przyrodników oraz wyłączenie ich z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL:

- Tomczyce – powiększenie rezerwatu o 17,5 ha (ochrona moreny czołowej stadiału Warty z głębokimi wąwozami porośniętymi lasem mieszanym);
- Wielkopole – 4,8 ha (ochrona mszaru z chronioną rosziczką okrągłolistną i bagnem zwyczajnym);
- Wydma Zachorzów – 10,38 ha (ochrona wzgórz wydmowych oraz przyległych torfowisk, teren porasta również bór świeży, a miejscami bór suchy i wilgotny);
- Dąbrowa Ulów – 16,1 ha (ochrona dąbrów i stanowisk rzadkich gatunków ptaków: muchołówki małej i siniaka - jest to wyspa starodrzewu dębowego pośród lasów sosnowych i porolnych młodników)

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie Nadleśnictwa Grójec na dzień 01.01.2024 r. nie stwierdzono projektowanych rezerwatów przyrody oraz powiększenia istniejącego rezerwatu Tomczyce.

Wskazane działania należą do kompetencji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

6. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL obowiązku wykonania zabiegów ochrony czynnej wynikających z planów ochrony w następujących rezerwach przyrody i obszarach Natura 2000:

- wg planu ochrony dla rezerwatu "Sokół" obowiązującego na okres 20 lat ustalono działania ochronne polegające na usuwaniu gatunków obcych (głównie bardzo inwazyjnej robinii akacjowej) z wyznaczeniem konkretnych wydzieleń leśnych (rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarami Natura 2000 Dolina Pilicy i Dolina Dolnej Pilicy);
- wg planu ochrony dla rezerwatu „Dąbrowa Radziejowska” obowiązującego na okres 20 lat ustalono szereg działań ochronnych t.j. przerzedzanie drzewostanu, redukcja podszytu, usuwanie gatunków obcych z określeniem ilości nawrotów i odstępów czasowych z wyniesieniem części biomasy w ciepłolubnych dąbrowach - siedlisko to znajduje się obecnie w najniższym stanie ochrony określonym jako U2 - zły (rezerwat pokrywa się z obszarem Natura 2000 Dąbrowa Radziejowska).

W zarządzie Nadleśnictwa znajduje się aż 9 rezerwatów przyrody objętych ochroną czynną nie posiadających ustalonych otulin. Trzy z nich mają aktualne plany ochrony, a dla 4 opracowano plany zadań ochronnych. Spośród nich plany rezerwatów "Sokół" i "Dąbrowa Radziejowska" mają obligatoryjne zapisy z zakresu gospodarki leśnej do wykonania w okresie obowiązywania PUL. Pomimo tego w obecnym PUL nie zaprojektowano żadnych wskazań na terenie rezerwatów przyrody. Zabiegi te, związane m.in. z pozyskaniem drewna wg prawa może wykonywać w PGL Lasy Państwowe wyłącznie właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Ponadto uchwalone i obowiązujące plany ochrony rezerwatów i obszarów Natura 2000 są aktami prawa miejscowego i mają ramy czasowe, podczas których należy je wykonać.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W tabelach 126 PUL zawarto działania w rezerwach przyrody zgodnie z planami ochrony oraz w tabeli 188 PUL zawarto działania dotyczące obszarów Natura 2000.

7. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL zapisów o ukierunkowaniu gospodarki leśnej na utrzymanie w niepogorszonej formie ochrony siedlisk przyrodniczych wg klasyfikacji programu Natura 2000 (określanych w PUL mianem „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych”) i podejmowanie

zabiegów ochrony czynnej w celu doprowadzania ich do możliwie wysokiego stanu zachowania zgodnie z przewodnikami metodycznymi pn. "Monitoring siedlisk przyrodniczych" Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Wyłączenie z użytkowania gospodarczego powierzchni ich płatów z oceną stanu siedlisk leśnych N (stan naturalny).

Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej w siedliskach naturalnych ma szczególnie znaczenie w przypadku zanikających płatów oraz ekspansji gatunków obcych (uwagę zwracają zniekształcenia wynikające z przewagi sosny w Nadleśnictwie, a w przypadku gatunków inwazyjnych: głównie czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego i robinii akacjowej). Podjęcie działań naprawczych z powodu zaburzeń ekosystemów leśnych, wspomagających naturalne procesy środowiskowe i mające zatrzymać degenerację unikatowych zbiorowisk roślinnych w skali Nadleśnictwa i Unii Europejskiej, a także zachowanie płatów w stanie naturalnym powinno być zadaniem własnym Nadleśnictwa i elementem nowoczesnej gospodarki leśnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Przy projektowaniu działań gospodarczych uwzględniano siedliska przyrodnicze zgodnie z aktualnym stanem wiedzy proponując jednocześnie działania ochrony czynnej na podstawie zapisów obowiązujących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów.

Działania gospodarcze pod kątem zachowania siedlisk zostały ocenione w Prognozie Oddziaływania na Środowisko.

Zgodnie z zaleceniami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie działania ochronne w rezerwach przyrody nie są ujmowane jako działania gospodarcze. Nadleśnictwo na podstawie zatwierdzonego PUL realizuje działania ochronne w rezerwach.

8. Wnoszę o wybranie spośród zinwentaryzowanych w trakcie sporządzania PUL nielicznie reprezentowanych miejsc o walorach przyrodniczych i zalecenie do utworzenia z nich użytków ekologicznych - zarówno na terenach zalesionych jak i nieleśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Grójec.

Użytki ekologiczne to według definicji "zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania". Obecnie na terenie Nadleśnictwa Grójec nie ma wyznaczonego żadnego użytku ekologicznego.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

9. PUL należy uzupełnić o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych wraz z zaleceniem ustanowienia ich pomnikami przyrody (poza obszarami rezerwatów przyrody).

Obecnie w zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Grójec znajduje się zaledwie 27 pomników przyrody w tym: 18 dębów szypułkowych, jedna sosna, 13 modrzewi i 2 buki.

Jednakże w ramach opracowywania PUL wyodrębniono 57 drzew o wymiarach pomnikowych zasługujących na ochronę (49 w obrębie Grójec, 1 w obrębie Nowe Miasto i 7 w obrębie Skuły).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW WODOCHRONNYCH I POZOSTAŁYCH OBSZARÓW ZWIĄZANYCH Z TRWAŁYMI LUB OKRESOWYMI WYSOKIMI STANAMI WÓD

1. *Wnioskuje o wyłączenie z pozyskania na okres obowiązywania PUL drzewostanów zgodnych z typem siedliskowym lasu Bb, BMb, LMb, Ol i OlJ oraz z oceną stanu siedliska - naturalny (N).*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Siedliska Bb, BMb, LMb są wyłączone z pozyskania.

Na siedliskach Ol i OlJ są w zdecydowanej większości wyłączone z pozyskania na 291 wydzieleń 29 zaprojektowano do trzebieży a 7 do użytkowania rębego. Wydzielenia te stanowią odpowiednio trzebieże 9% udziału powierzchniowego tych siedlisk natomiast rębnie 2% udziału powierzchniowego tych siedlisk.

Zadania w zakresie pozyskania wynikają z potrzeby prowadzenia tych prac w celu zapewnienia trwałości lasu oraz pielęgnacji drzewostanu.

Siedliska naturalne (N1 i N2) stanowią ok. 11 287 ha na terenie nadleśnictwa co stanowi ponad 70% powierzchni leśnej Nadleśnictwa w tym 45% siedlisk w stanie naturalnym N1. Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

2. *Wnoszę o stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi).*

Może to być np. wycinka i usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, wycinka klonu jesionolistnego lub zainicjowanie procesów do pełnego wykształcenia docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juvenilnych.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi) oraz usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, usuwanie klonu jesionolistnego lub wykształcenie docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juvenilnych jest możliwe w ramach zaprojektowanego pozyskania drewna na gruntach leśnych.

3. *Konieczne jest zdefiniowanie problemów w poszczególnych wydzieleniach, w celu zainicjowania procesów zatrzymywania wody na terenach pierwotnie zawilgoconych i utrwalenie tego stanu np. poprzez zastawki w rowach i preferowanie obecności bobrów, a tym samym zwiększenie potencjalnego areалу zbiorowisk roślinnych wymagających wilgotnego podłoża.*

Dla utrzymania i rozszerzenia obszarów "wilgotnych" w Lasach Państwowych kluczową kwestią jest poziom wody, a gdy ten jest nieodpowiedni zabiegi gospodarcze ukierunkowane na przekształcania drzewostanów do pożądaných stanów (np. zgodnych z siedliskiem albo zachowania

cennych zbiorowisk roślinnych) są skazane na niepowodzenie. Natomiast w przypadkach następujących procesów przekształcania się drzewostanu w siedliska nieleśne w związku z trwałym zabagnieniem lub zalewaniem przez bobry należy nie ingerować i nie odwadniać terenu np. poprzez rozbiórki tam bobrowych. Może to wiązać się z częściową utratą terenów pokrytych lasami i zysku z samego drzewostanu, lecz utrzymanie obszarów zatrzymujących wodę, jest obecnie priorytetowe i może być uznane za małą retencję, zgodną z założeniami programu Lasów Państwowych.

Łączna powierzchnia siedlisk Bb, BMb, LMb, Ol, OLJ, Lł zagrożonych zakłócaniem stosunków wodnych jest niemal równa całkowitej ich powierzchni w Nadleśnictwie. Istnieje więc pilna potrzeba zatrzymywania wody na tych siedliskach. Może odbywać się to niewielkimi kosztami t.j. zastawianie rowów leśnych poprzez układanie odpowiednio przyciętych kłód w stopnie lub podpiętrzanie wody w ciekach przez zwalone i pozostawiane w korytach drzewa.

Autorzy PUL wspominają kilkakrotnie o konieczności zachowania siedlisk wilgotnych i zalewowych (np. w przypadku szkód powodowanych przez jemiołę, która atakuje drzewostan narażony na obniżenie stanu wód) ale nie precyzują konkretnych miejsc i sposobów na zatrzymywanie wody. Niestety obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “w lasach położonych wzdłuż potoków o spadzistych brzegach należy [...] sukcesywnie usuwać drzewa o pierśnicy przekraczającej 20 cm, które mogą tamować przepływ wód”, a referat Zespołu Ochrony Lasu RDLP w Radomiu ochrony lasu mówi wręcz że “należy podejmować wszelkie dopuszczone prawem działania mające na celu ograniczanie szkód powodowanych przez tego gryzonia łącznie z regulacją jego liczebności”.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zdefiniowanie problemów w zakresie gospodarki wodą wymaga specjalistycznych badań oraz inwentaryzacji wykonywanych w ramach odrębnych prac, które nie wchodziły w zakres prac UL.

4. Wnioskuję o wprowadzenie do PUL zapisów o stosowaniu stref buforowych o szerokości minimum 25 m, które powinny zależeć od ukształtowania terenu i ulegać przesunięciom lub znacznemu rozszerzeniu, tak aby objąć całe obszary terenów “uwilgoconych”, zalewowych i najcenniejszych zbiorowisk roślinnych zachowanych w dobrym stanie i o wysokich walorach krajobrazowych.

Obecnie obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “przy użytkowaniu rębny wzdłuż cieków wodnych należy pozostawiać nieużytkowany pas w granicach koryta oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie (10-20 m)”. Pozostawianie pasów wyłącznie wzdłuż cieków wodnych jest niewystarczające.

Analogiczna zasada powinna obowiązywać przy każdym terenie podmokłym. Jednocześnie ustalenie strefy buforowej nie powinno hamować zabiegów koniecznych do zachowania zbiorowiska roślinnego danego terenu podmokłego w dobrym stanie np. sprzyjaniu odnowieniom preferowanych gatunków i usuwania gatunków inwazyjnych oraz wszelkich zabiegów ochrony czynnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W pkt.8.1 POP został dodany zapis o stosowaniu 25 metrowych stref buforowych.

UWAGI DOTYCZĄCE GOSPODARKI ZASOBAMI LEŚNYMI Z ZACHOWANIEM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

1. Wnioskuję o zwiększenie powierzchni bez pozyskania drewna w Nadleśnictwie z 15,12% do 25% na obszarach o walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Z PUL wynika, że użytkowaniem rębnym objęto najstarsze drzewostany pełniące funkcje gospodarcze i ochronne. W niektórych przypadkach, uzasadnionych przyrodniczo, pozostawienie niektórych powierzchni najstarszych klas wieku może mieć podstawowe znaczenie dla zachowania siedlisk chronionych gatunków i przyczyni się do zwiększenia ilości martwego drewna (z analizy PUL wynika, że ten wskaźnik jest niższy niż wymagany).[HR2] Zmniejszenie intensywności gospodarki leśnej jest szczególnie pożądane w wydzieleniach przylegających do granic rezerwatów.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

W rozdziale 8.4. POP w zakresie rezerwatów dodano zapis: „*W bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatów przyrody, w strefie o szerokości co najmniej jednej wysokości drzewostanu zabiegi związane z pozyskaniem drewna powinny przyjmować mniej intensywny charakter. Zasadniczo należy ograniczyć je do eliminacji gatunków niepożądanych (obcych ekologicznie) lub jeżeli wynikają z celów ochronnych rezerwatów oraz bezpieczeństwa publicznego.*”

2. *Wnoszę o wyłączenie z pozyskania gospodarczego lasów liściastych (grądów i dąbrów) oraz najrzadziej reprezentowanych zbiorowisk roślinnych na siedliskach w stanie naturalnym (N) z wyjątkiem zabiegów mających na celu utrzymanie drzewostanu w najlepszym stanie ochrony np. punktowego prześwietlania dąbrów z bogatą florą naczyniową i odślaniania naturalnych odnowień lub ograniczania ekspansji gatunków obcych dla danego zespołu roślinnego.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

3. *Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL zdrowych drzewostanów z min. 10% udziałem drzew ponad 100-letnich w wieku przekraczającym ustalony wiek rębny i powyżej wymienionych granic wieku: BK 120, DB 140, GB 100 JD 130, JS 120, JW 120, KL 120, LP 120, MD 130, SO 130, WZ 120, z naciskiem na powierzchnie z gatunkami panującymi w wieku 121 - 140 lat.*

Sposób rozpatrzenia uwag.

Przy naborze drzewostanów do użytkowania kryterium wieku rębności odnosi się do gatunku panującego. Drzewostany z 10% udziałem drzew ponad 100-letnich w wieku przekraczającym ustalony wiek rębny i wyżej przytoczonych granic wieku nie jest podstawą do wstrzymania użytkowania. Taki udział drzew nie jest uwzględniany jako gatunek docelowy składu drzewostanu a jedynie jako domieszka. Użytkowanie nie wyklucza pozostawiania przestojów na etapie realizacji PUL, cennych drzew domieszkowych wymienionych gatunków w określonym wieku.

4. *Wokół pomników przyrody i drzew o wymiarach pomnikowych w granicach kilkuset metrów wybrane grupy ponad 100-letnich drzew (najlepiej tego samego gatunku) i pozostawianie ich do naturalnego rozkładu ze względu na zachowanie ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze starodrzewiem tj. dziuplaki, owady saprofityczne, rzadkie porosty. Obligatoryjne pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew o wymiarach pomnikowych*

W trakcie prac w wydzieleniach z pomnikami przyrody, gdzie zaplanowano użytkowanie ręczne lub pielęgnację drzewostanów należy zwrócić uwagę na ich stan i tak prowadzić by zachować je w najlepszym stanie - w razie potrzeby prześwietlić dno lasu lub wykonać cięcia by dopuścić światło do koron drzew, w celu polepszenia kwitnienia i wykształcania nasion albo pozostawić otoczenie drzew rosnących w dużym zwarcu by zapewnić jego stabilność i długą żywotność i np. zapewnić odpowiednie warunki wilgotnościowe dla porostów.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach PUL oraz praktyki leśnej pozostawia się do naturalnego rozpadu kępy starodrzewiu, które stanowią miejsca zachowania ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze starodrzewiem. Decyzja o pozostawieniu drzew o wymiarach pomnikowych sa podejmowane na etapie realizacji PUL.

W rozdziale 8.4. POP dodano zapis: „*W razie potrzeby zaleca się prześwietlenie dna lasu oraz koron drzew (umiarkowane cięcia o charakterze cięć obsiewnych) w pobliżu pomnika w celu polepszenia kwitnienia i urodzaju nasion.*”

5. Obowiązek wprowadzenia do przebudowywanych drzewostanów drzew i krzewów miododajnych i owocowych jako element biocenotyczny, w strefach ekotonowych (szczególnie poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie, powierzchniach położonych wśród pól) lub przy drogach, parkingach lub w zadrzewieniach.

Odbywać się to może poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W rozdziale 8.3 i 8.5 POP uzupełniono informację o gatunkach drzew i krzewów miododajnych i owocowych.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW SPOŁECZNYCH

Wnioskuję o modyfikację gospodarki leśnej na terenach wykorzystywanych rekreacyjnie, w pobliżu leśnych parkingów i tras turystycznych, w kierunku zachowania wysokich walorów estetycznych i zróżnicowanego krajobrazu.

Zaleca się niepozostawianie przestojów z pojedynczych sosen z drzewostanów rosnących w dużym zwarcu bez wykształconych szerokich koron, a w zamian całych fragmentów starodrzewia o znacząco wyższych możliwościach zniesienia naporu wiatru i utrzymania żywotności. Ze względów estetycznych wskazane byłoby unikanie stosowania kątów prostych w trakcie planowania powierzchni gospodarczych, a w zamian stosowanie linii zbliżonych do naturalnych.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W trakcie opracowywania projektu PUL uwzględniono zasięg lasów społecznych oraz modyfikacje gospodarki leśnej zgłaszane w formie pisemnej w terminie do 01.01.2024 r. oraz w ramach Narady Techniczno-Gospodarczej. Wszystkie postulaty zostały uwzględnione.

Uwaga ma charakter ogólny w związku z powyższym w podsumowaniu nie odniesiono się do konkretnych wskazań gospodarczych oraz wydzielen leśnych.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej gminy Konstancin-Jeziorna

1. *Wnioskuje o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów dla następujących obszarów: GMINA PNIEWY MICHROW, MICHROWEK, KOCERANY MAMY ŁĘCZACZE, PRZETAKI STAWY I STARE LASY. OBSZAR BOGATY W WIELE GATUNKÓW CHRONIENYCH : ORZEŁ BIELIK, CZAPLE, ŻURAWIE, DUDKI, ZIMORODKI, SOWY, RÓŻAŃCE, KUMAK NIZINNY, ZABA MOCZAROWA, ZADRZECHNIA FIOLETOWA, WIELE ODMIAN PAPROCI NP GŁADYSZA ORAZ MCHÓW W TYM WIDŁAKI. MAMY TU PODZIEMNY ZBIORNIK WODNY, WIELE BAGIEN I TORFOWISK. POWSTAŁ W GMINIE RAPORT INWENTARYZUJĄCY FAUNĘ I FLORĘ NA TYM TERENIE* Ze względu na swoje położenie oraz wartości przyrodnicze, w/w obszar leśny powinien pełnić nie tylko funkcje gospodarcze, ale również zaspokajać potrzeby społeczne i przyrodnicze. Opisany powyżej obszar, jest moim ulubionym fragmentem lasu, z którym jestem związany fizycznie i emocjonalnie. Tutaj chodzimy na rodzinne spacery, odpoczywamy, dbamy o zdrowie psychiczne i fizyczne i regenerujemy siły. Wykonanie w tym miejscu zrębów, zaplanowanych w nowym planie PUL na lata 2024-2033, spowoduje że las ten na wiele lat utraci swoje wartości przyrodnicze i krajobrazowe. Posadzenie nowego lasu w miejscu wykonanych zrębów, w żaden sposób nie przywróci nam wartości tego lasu, który rośnie tu teraz i jest dla nas bezcenny. Nie chcemy młodników ale prawdziwych lasów!

Życie człowieka trwa zbyt krótko, aby mógł dożyć do czasu, kiedy w miejscu dzisiejszych wyrębów, powstanie prawdziwy las z pełnym bogactwem bioróżnorodności i sędziwych drzew.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach narad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

2. *PUL należy uzupełnić o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych wraz z zaleceniem ustanowienia ich pomnikami przyrody (poza obszarami rezerwatów przyrody).*

Obecnie w zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Grójec znajduje się zaledwie 27 pomników przyrody w tym: 18 dębów szypułkowych, jedna sosna, 13 modrzewi i 2 buki. Jednakże w ramach opracowywania PUL wyodrębniono 57 drzew o wymiarach pomnikowych zasługujących na ochronę (49 w obrębie Grójec, 1 w obrębie Nowe Miasto i 7 w obrębie Skutyl).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

3. *Wnoszę o wybranie spośród zinwentaryzowanych w trakcie sporządzania PUL nielicznie reprezentowanych miejsc o walorach przyrodniczych i zalecenie do utworzenia z nich użytków*

ekologicznych - zarówno na terenach zalesionych jak i nieleśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Grójec.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

4. W związku z nasilającą się suszą wnioskuję aby funkcja wodochronna lasów była traktowana jako priorytetowa i aby lasy chroniące zasoby wodne zostały wyłączone z wycinek.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W lasach wodochronnych zaproponowano odmienny sposób zagospodarowania zgodnie z zasadami przyjętymi przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. Wytyczne w zakresie działań gospodarczych zamieszczono w rozdz. 8.8 POP.

Wyłączenie z pozyskania lasów pełniących funkcje wodochronne jest nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych oraz niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu.

5. W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wnioskuję aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

Marlena Huszczak

1. Wnioskuję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów dla obszarów wokół Grójca, Głuchowa i Koceran, gdzie wiele osób jeździ na rowerze i udaje się na rodzinne spacerzy. Ze względu na swoje położenie oraz wartości przyrodnicze, w/w obszar leśny powinien pełnić nie tylko funkcje gospodarcze, ale również zaspokajać potrzeby społeczne i przyrodnicze.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach narad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

2. W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wnioskuję aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

3. Wnioskuje o uzupełnienie o pełną ocenę stanu siedlisk leśnych rozumianych zgodnie z § 3 ust 4 Instrukcji Urządzania Lasu cz. II i oznaczenie ich według ustalonych grup i symboli (w PUL zostały jedynie wspomniane siedliska zniekształcone - Z, brak jest danych o siedliskach w stanie naturalnym - N), a także o wykaz stwierdzonych w Nadleśnictwie zbiorowisk roślinnych wraz z zbiorowiskami potencjalnymi i rzeczywistymi na danych powierzchniach oraz pełnej listy gatunków pełniących role biocenotyczne i domieszkowych (w PUL zostały opisane wyłącznie gatunki panujące).

PUL w obecnym kształcie nie daje pełnego obrazu wartości przyrodniczej terenów leśnych, ich naturalności i szans na trwałość lub wykształcenie się naturalnych zespołów roślinnych, a zatem także nie można w pełni określić kierunków gospodarki leśnej lub potrzeby podjęcia specjalnych zabiegów mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej. Wprawdzie w PUL został opisany stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, ale ten wskaźnik zazwyczaj jest wysoki i koncentruje się na wykorzystaniu potencjału produkcyjnego t.j. pozyskania drewna. Dane na temat stopnia naturalności zbiorowisk roślinnych przedstawiają się zazwyczaj inaczej i są niższe (uwzględniają m.in. zbiorowiska juwenilne uzyskane sztucznie, których przyszłość pokaże, czy rozwiną się w stabilne, typowe fitocenozy). Z powodu niepełnych danych procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu także może być wadliwa. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu inwentaryzacja zbiorowisk roślinnych oraz powiązana z nią ocena stanu siedlisk leśnych powinna być elementem składowym opracowania fitosocjologicznego z 2019 r. sporządzonego dla Nadleśnictwa Grójec przez wykonawcę PUL (opracowanie to nie zostało udostępnione w ramach konsultacji społecznych).

4. Wnioskuje o usunięcie z udostępnionej publicznie dokumentacji danych o dokładnych lokalizacjach stref ochrony gatunków chronionych, a w zamian umieszczenie tych danych w załączniku, który pozostanie wyłącznie do użytku służbowego.

W PUL w kilku miejscach są podawane wydzielienia leśne, które obejmują strefy ochronne gniazdowania bielika, bociana czarnego i puchacza, jednocześnie w PUL istnieje sprzeczny zapis, że "nie należy publikować informacji o dokładnej lokalizacji rzadkich oraz chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także stanowisk archeologicznych". W przypadku puchacza podano nawet, że gatunek ten jest "bardzo wrażliwy na niepokojenie, spłoszony z gniazda może porzucić lęg".

Sposób rozpatrzenia uwag.

Instrukcja Urządzania Lasu cz. II dotyczy wyróżniania i kartowania TSL i zbiorowisk roślinnych, dotyczy odrębnych dokumentów, które nie są częścią planu urządzenia lasu. Aktualizacja opracowania glebowo-siedliskowego dla Nadleśnictwa Grójec wykonana w 2022 i opracowanie fitosocjologiczne dla obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnej Pilicy” i „Dąbrowa Radziejowska” w Nadleśnictwie Grójec wykonana w 2020 zostały uwzględnione w pracach nad PUL zgodnie z wymaganiami IUL cz.I.

Szczegółowo zamieszczono dla każdego wydzielania w opisach taksacyjnych takie informacje jak: TSL, wariant uwilgotnienia, stan siedliska, podtyp gleby, gatunek gleby, cecha gleby, ponadto w obszarach natura 2000 informacje dotyczące zbiorowiska roślinnego i kod siedliska przyrodniczego.

Pełna lista gatunków zainwentaryzowanych w ramach prac taksacyjnych w tym pełniących role biocenotyczne i domieszkowe zawarta jest w zestawieniu dot. gatunków rzeczywistych.

PUL jest wykonany zgodnie z wymaganiami technicznymi oraz prawnymi obowiązującymi w Lasach Państwowych.

4. Wnioskuje o usunięcie z udostępnionej publicznie dokumentacji danych o dokładnych lokalizacjach stref ochrony gatunków chronionych, a w zamian umieszczenie tych danych w załączniku, który pozostanie wyłącznie do użytku służbowego.

W PUL w kilku miejscach są podawane wydzielienia leśne, które obejmują strefy ochronne gniazdowania bielika, bociana czarnego i puchacza, jednocześnie w PUL istnieje sprzeczny zapis, że "nie należy publikować informacji o dokładnej lokalizacji rzadkich oraz chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także stanowisk archeologicznych". W przypadku puchacza podano nawet, że gatunek ten jest "bardzo wrażliwy na niepokojenie, spłoszony z gniazda może porzucić lęg".

Sposób rozpatrzenia uwag.

Dokument zamieszczony na stronie BIP zostanie pozbawiony danych wrażliwych.

5. Wnoszę o uwzględnienie w PUL następujących terenów planowanych rezerwatów zgodnie z inicjatywą Klubu Przyrodników oraz wyłączenie ich z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL:

- Tomczyce – powiększenie rezerwatu o 17,5 ha (ochrona moreny czołowej stadiu Warty z głębokimi wąwozami porośniętymi lasem mieszanym);
- Wielkopole – 4,8 ha (ochrona mszaru z chronioną rosiczką okrągłolistną i bagnem zwyczajnym);
- Wydma Zachorzów – 10,38 ha (ochrona wzgórz wydmy oraz przyległych torfowisk, teren porasta również bór świeży, a miejscami bór suchy i wilgotny);
- Dąbrowa Ulów – 16,1 ha (ochrona dąbrów i stanowisk rzadkich gatunków ptaków: muchołówki małej i siniaka - jest to wyspa starodrzewu dębowego pośród lasów sosnowych i porolnych młodników)

Sposób rozpatrzenia uwag.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie Nadleśnictwa Grójec na dzień 01.01.2024 r. nie stwierdzono projektowanych rezerwatów przyrody oraz powiększenia istniejącego rezerwatu Tomczyce.

Wskazane działania należą do kompetencji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

6. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL obowiązku wykonania zabiegów ochrony czynnej wynikających z planów ochrony w następujących rezerwach przyrody i obszarach Natura 2000:

- wg planu ochrony dla rezerwatu "Sokół" obowiązującego na okres 20 lat ustalono działania ochronne polegające na usuwaniu gatunków obcych (głównie bardzo inwazyjnej robinii akacjowej) z wyznaczeniem konkretnych wydzieli leśnych (rezerwat pokrywa się powierzchniowo z obszarami Natura 2000 Dolina Pilicy i Dolina Dolnej Pilicy);
- wg planu ochrony dla rezerwatu „Dąbrowa Radziejowska” obowiązującego na okres 20 lat ustalono szereg działań ochronnych t.j. przerzedzanie drzewostanu, redukcja podszytu, usuwanie gatunków obcych z określeniem ilości nawrotów i odstępów czasowych z wyniesieniem

części biomasy w ciepłolubnych dąbrowach - siedlisko to znajduje się obecnie w najniższym stanie ochrony określonym jako U2 - zły (rezerwat pokrywa się z obszarem Natura 2000 Dąbrowa Radziejowska).

W zarządzie Nadleśnictwa znajduje się aż 9 rezerwatów przyrody objętych ochroną czynną nie posiadających ustalonych otulin. Trzy z nich mają aktualne plany ochrony, a dla 4 opracowano plany zadań ochronnych. Spośród nich plany rezerwatów "Sokół" i "Dąbrowa Radziejowska" mają obligatoryjne zapisy z zakresu gospodarki leśnej do wykonania w okresie obowiązywania PUL. Pomimo tego w obecnym PUL nie zaprojektowano żadnych wskazań na terenie rezerwatów przyrody. Zabiegi te, związane m.in. z pozyskaniem drewna wg prawa może wykonywać w PGL Lasy Państwowe wyłącznie właściwy terytorialnie Nadleśniczy. Ponadto uchwalone i obowiązujące plany ochrony rezerwatów i obszarów Natura 2000 są aktami prawa miejscowego i mają ramy czasowe, podczas których należy je wykonać.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W tabelach 126 PUL zawarto działania w rezerwach przyrody zgodnie z planami ochrony oraz w tabeli 188 PUL zawarto działania dotyczące obszarów Natura 2000.

7. Wnioskuje o wprowadzenie do PUL zapisów o ukierunkowaniu gospodarki leśnej na utrzymanie w nie pogorszonym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych wg klasyfikacji programu Natura 2000 (określanych w PUL mianem „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych”) i podejmowanie zabiegów ochrony czynnej w celu doprowadzania ich do możliwie wysokiego stanu zachowania zgodnie z przewodnikami metodycznymi pn. „Monitoring siedlisk przyrodniczych” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Wyłączenie z użytkowania gospodarczego powierzchni ich płatów z oceną stanu siedlisk leśnych N (stan naturalny).

Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej w siedliskach naturalnych ma szczególnie znaczenie w przypadku zanikających płatów oraz ekspansji gatunków obcych (uwagę zwracają zniekształcenia wynikające z przewagi sosny w Nadleśnictwie, a w przypadku gatunków inwazyjnych: głównie czeremchy amerykańskiej, dębu czerwonego i robinii akacjowej). Podjęcie działań naprawczych z powodu zaburzeń ekosystemów leśnych, wspomagających naturalne procesy środowiskowe i mające zatrzymać degenerację unikatowych zbiorowisk roślinnych w skali Nadleśnictwa i Unii Europejskiej, a także zachowanie płatów w stanie naturalnym powinno być zadaniem własnym Nadleśnictwa i elementem nowoczesnej gospodarki leśnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Przy projektowaniu działań gospodarczych uwzględniano siedliska przyrodnicze zgodnie z aktualnym stanem wiedzy proponując jednocześnie działania ochrony czynnej na podstawie zapisów obowiązujących planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 oraz planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów.

Działania gospodarcze pod kątem zachowania siedlisk zostały ocenione w Prognozie Oddziaływania na Środowisko.

Zgodnie z zaleceniami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie działania ochronne w rezerwach przyrody nie są ujmowane jako działania gospodarcze. Nadleśnictwo na podstawie zatwierdzonego PUL realizuje działania ochronne w rezerwach.

8. Wnoszę o wybranie spośród zinwentaryzowanych w trakcie sporządzania PUL nielicznie reprezentowanych miejsc o walorach przyrodniczych i zalecenie do utworzenia z nich użytków ekologicznych - zarówno na terenach zalesionych jak i nieleśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Grójec.

Użytki ekologiczne to według definicji “zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”. Obecnie na terenie Nadleśnictwa Grójec nie ma wyznaczonego żadnego użytku ekologicznego.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

9. PUL należy uzupełnić o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych wraz z zaleceniem ustanowienia ich pomnikami przyrody (poza obszarami rezerwatów przyrody).

Obecnie w zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Grójec znajduje się zaledwie 27 pomników przyrody w tym: 18 dębów szypułkowych, jedna sosna, 13 modrzewi i 2 buki. Jednakże w ramach opracowywania PUL wyodrębniono 57 drzew o wymiarach pomnikowych zasługujących na ochronę (49 w obrębie Grójec, 1 w obrębie Nowe Miasto i 7 w obrębie Skuły).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW WODOCHRONNYCH I POZOSTAŁYCH OBSZARÓW ZWIĄZANYCH Z TRWAŁYMI LUB OKRESOWYMI WYSOKIMI STANAMI WÓD

Wnoszę o wyłączenie z pozyskania na okres obowiązywania PUL drzewostanów zgodnych z typem siedliskowym lasu Bb, BMb, LMb, Ol i OIj oraz z oceną stanu siedliska - naturalny (N).

Wnoszę o stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi).

Może to być np. wycinka i usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, wycinka klonu jesionolistnego lub zainicjowanie procesów do pełnego wykształcenia docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juvenilnych.

Konieczne jest zdefiniowanie problemów w poszczególnych wydzieleniach, w celu zainicjowania procesów zatrzymywania wody na terenach pierwotnie zawilgoconych i utrwalenie tego stanu np. poprzez zastawki w rowach i preferowanie obecności bobrów, a tym samym zwiększenie potencjalnego arealu zbiorowisk roślinnych wymagających wilgotnego podłoża.

Dla utrzymania i rozszerzenia obszarów “wilgotnych” w Lasach Państwowych kluczową kwestią jest poziom wody, a gdy ten jest nieodpowiedni zabiegi gospodarcze ukierunkowane na przekształcania drzewostanów do pożądanego stanu (np. zgodnych z siedliskiem albo zachowania

cennych zbiorowisk roślinnych) są skazane na niepowodzenie. Natomiast w przypadkach następujących procesów przekształcania się drzewostanu w siedliska nieleśne w związku z trwałym zabagnieniem lub zalewaniem przez bobry należy nie ingerować i nie odwadniać terenu np. poprzez rozbiórki tam bobrowych. Może to wiązać się z częściową utratą terenów pokrytych lasami i zysku z samego drzewostanu, lecz utrzymanie obszarów zatrzymujących wodę, jest obecnie priorytetowe i może być uznane za małą retencję, zgodną z założeniami programu Lasów Państwowych.

Łączna powierzchnia siedlisk Bb, BMb, LMb, Ol, OLJ, Lł zagrożonych zakłócaniem stosunków wodnych jest niemal równa całkowitej ich powierzchni w Nadleśnictwie. Istnieje więc pilna potrzeba zatrzymywania wody na tych siedliskach. Może odbywać się to niewielkimi kosztami t.j. zastawianie rowów leśnych poprzez układanie odpowiednio przyciętych kłód w stopnie lub podpiętrzanie wody w ciekach przez zwalone i pozostawiane w korytach drzewa.

Autorzy PUL wspominają kilkakrotnie o konieczności zachowania siedlisk wilgotnych i zalewowych (np. w przypadku szkód powodowanych przez jemiołę, która atakuje drzewostan narażony na obniżenie stanu wód) ale nie precyzują konkretnych miejsc i sposobów na zatrzymywanie wody. Niestety obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “w lasach położonych wzdłuż potoków o spadzistych brzegach należy [...] sukcesywnie usuwać drzewa o pierśnicy przekraczającej 20 cm, które mogą tamować przepływ wód”, a referat Zespołu Ochrony Lasu RDLP w Radomiu ochrony lasu mówi wręcz że “należy podejmować wszelkie dopuszczone prawem działania mające na celu ograniczanie szkód powodowanych przez tego gryzonia łącznie z regulacją jego liczebności”.

Wniosuję o wprowadzenie do PUL zapisów o stosowaniu stref buforowych o szerokości minimum 25 m, które powinny zależeć od ukształtowania terenu i ulegać przesunięciom lub znacznemu rozszerzeniu, tak aby objąć całe obszary terenów “uwilgoconych”, zalewowych i najcenniejszych zbiorowisk roślinnych zachowanych w dobrym stanie i o wysokich walorach krajobrazowych.

Obecnie obowiązujące w RDLP w Radomiu „Zasady postępowania w lasach ochronnych” w zakresie lasów wodochronnych zalecają by “przy użytkowaniu rębny wzdłuż cieków wodnych należy pozostawiać nieużytkowany pas w granicach koryta oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie (10-20 m)”. Pozostawianie pasów wyłącznie wzdłuż cieków wodnych jest niewystarczające. Analogiczna zasada powinna obowiązywać przy każdym terenie podmokłym. Jednocześnie ustalenie strefy buforowej nie powinno hamować zabiegów koniecznych do zachowania zbiorowiska roślinnego danego terenu podmokłego w dobrym stanie np. sprzyjaniu odnowieniom preferowanych gatunków i usuwania gatunków inwazyjnych oraz wszelkich zabiegów ochrony czynnej.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Siedliska Bb, BMb, LMb są wyłączone z pozyskania.

Na siedliskach Ol i OLJ są w zdecydowanej większości wyłączone z pozyskania na 291 wydzieleń 29 zaprojektowano do trzebieży a 7 do użytkowania rębnego. Wydzielania te stanowią odpowiednio trzebieże 9% udziału powierzchniowego tych siedlisk natomiast rębnie 2% udziału powierzchniowego tych siedlisk.

Zadania w zakresie pozyskania wynikają z potrzeby prowadzenia tych prac w celu zapewnienia trwałości lasu oraz pielęgnacji drzewostanu.

Siedliska naturalne (N1 i N2) stanowią ok. 11 287 ha na terenie nadleśnictwa co stanowi ponad 70% powierzchni leśnej Nadleśnictwa w tym 45% siedlisk w stanie

naturalnym N1. Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

Stosowanie cięć ukierunkowanych na zachowanie najcenniejszych zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami bagiennymi i zalewowymi (leśnymi i nieleśnymi) oraz usuwanie materiału drzewnego z zarastających torfowisk wysokich, usuwanie klonu jesionolistnego lub wykształcenie docelowego drzewostanu ze zbiorowisk juwenilnych jest możliwe w ramach zaprojektowanego pozyskania drewna na gruntach leśnych.

Zdefiniowanie problemów w zakresie gospodarki wodą wymaga specjalistycznych badań oraz inwentaryzacji wykonywanych w ramach odrębnych prac, które nie wchodziły w zakres prac UL.

W pkt.8.1 POP został dodany zapis o stosowaniu 25 metrowych stref buforowych.

UWAGI DOTYCZĄCE GOSPODARKI ZASOBAMI LEŚNYMI Z ZACHOWANIEM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Wnioskuje o zwiększenie powierzchni bez pozyskania drewna w Nadleśnictwie z 15,12% do 25% na obszarach o walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Z PUL wynika, że użytkowaniem rębny objęto najstarsze drzewostany pełniące funkcje gospodarcze i ochronne. W niektórych przypadkach, uzasadnionych przyrodniczo, pozostawienie niektórych powierzchni najstarszych klas wieku może mieć podstawowe znaczenie dla zachowania siedlisk chronionych gatunków i przyczyni się do zwiększenia ilości martwego drewna (z analizy PUL wynika, że ten wskaźnik jest niższy niż wymagany).[HR2] Zmniejszenie intensywności gospodarki leśnej jest szczególnie pożądane w wydzieleniach przylegających do granic rezerwatów.

Wnoszę o wyłączenie z pozyskania gospodarczego lasów liściastych (grądów i dąbrów) oraz najrzadziej reprezentowanych zbiorowisk roślinnych na siedliskach w stanie naturalnym (N) z wyjątkiem zabiegów mających na celu utrzymanie drzewostanu w najlepszym stanie ochrony np. punktowego prześwietlania dąbrów z bogatą florą naczyniową i odsłaniania naturalnych odnowień lub ograniczania ekspansji gatunków obcych dla danego zespołu roślinnego.

Wnioskuje o wyłączenie z użytkowania gospodarczego na okres obowiązywania PUL zdrowych drzewostanów z min. 10% udziałem drzew ponad 100-letnich w wieku przekraczającym ustalony wiek rębny i powyżej wymienionych granic wieku: BK 120, DB 140, GB 100 JD 130, JS 120, JW 120, KL 120, LP 120, MD 130, SO 130, WZ 120, z naciskiem na powierzchnie z gatunkami panującymi w wieku 121 - 140 lat.

Wokół pomników przyrody i drzew o wymiarach pomnikowych w granicach kilkuset metrów wybranie grup ponad 100-letnich drzew (najlepiej tego samego gatunku) i pozostawianie ich do naturalnego rozkładu ze względu na zachowanie ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze starodrzewiem tj. dziuplaki, owady saprofityczne, rzadkie porosty. Obligatoryjne pozostawianie do naturalnego rozkładu drzew o wymiarach pomnikowych

W trakcie prac w wydzieleniach z pomnikami przyrody, gdzie zaplanowano użytkowanie rębne lub pielęgnację drzewostanów należy zwrócić uwagę na ich stan i tak prowadzić by zachować je w najlepszym stanie - w razie potrzeby prześwietlić dno lasu lub wykonać cięcia by dopuścić światło do koron drzew, w celu polepszenia kwitnienia i wykształcania nasion albo pozostawić otoczenie drzew rosnących w dużym zwarcu by zapewnić jego stabilność i długą żywotność i np. zapewnić odpowiednie warunki wilgotnościowe dla porostów.

Obowiązek wprowadzenia do przebudowywanych drzewostanów drzew i krzewów miododajnych i owocowych jako element biocenotyczny, w strefach ekotonowych (szczególnie poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie, powierzchniach położonych wśród pól) lub przy drogach, parkingach lub w zadrzewieniach.

Odbywać się to może poprzez pozostawianie i zabezpieczanie podczas wykonywanych prac czeremchy zwyczajnej lub preferowanie jej odnowień albo nasadzeń rzadziej reprezentowanych gatunków, szczególnie czereśni, która doskonale sobie radzi w średnio zwartym drzewostanie.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyłączenie z pozyskania tak dużej powierzchni jest niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu oraz nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych.

W ramach PUL oraz praktyki leśnej pozostawia się do naturalnego rozpadu kępy starodrzewiu, które stanowią miejsca zachowania ciągłości siedlisk dla organizmów związanych ze starodrzewiem. Decyzja o pozostawieniu drzew o wymiarach pomnikowych są podejmowane na etapie realizacji PUL.

W rozdziale 8.4. POP w zakresie rezerwatów dodano zapis: „W bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatów przyrody, w strefie o szerokości co najmniej jednej wysokości drzewostanu zabiegi związane z pozyskaniem drewna powinny przyjmować mniej intensywny charakter. Zasadniczo należy ograniczyć je do eliminacji gatunków niepożądanych (obcych ekologicznie) lub jeżeli wynikają z celów ochronnych rezerwatów oraz bezpieczeństwa publicznego.”

W rozdziale 8.4. POP w zakresie pomników przyrody dodano zapis: „W razie potrzeby zaleca się prześwietlenie dna lasu oraz koron drzew (umiarkowane cięcia o charakterze cięć obsiewnych) w pobliżu pomnika w celu polepszenia kwitnienia i urodzaju nasion.”

W rozdziale 8.3 i 8.5 POP uzupełniono informację o gatunkach drzew i krzewów miododajnych i owocowych.

UWAGI DOTYCZĄCE LASÓW SPOŁECZNYCH

Wnioskuje o modyfikację gospodarki leśnej na terenach wykorzystywanych rekreacyjnie, w pobliżu leśnych parkingów i tras turystycznych, w kierunku zachowania wysokich walorów estetycznych i zróżnicowanego krajobrazu.

Zaleca się niepozostawianie przestojów z pojedynczych sosen z drzewostanów rosnących w dużym zwarcu bez wykształconych szerokich koron, a w zamian całych fragmentów starodrzewia o znacząco wyższych możliwościach zniesienia naporu wiatru i utrzymania żywotności. Ze względów estetycznych wskazane byłoby unikanie stosowania kątów prostych w trakcie planowania powierzchni gospodarczych, a w zamian stosowanie linii zbliżonych do naturalnych.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W trakcie opracowywania projektu PUL uwzględniono zasięg lasów społecznych oraz modyfikacje gospodarki leśnej zgłaszane w formie pisemnej w terminie do 01.01.2024 r.

oraz w ramach Narady Techniczno-Gospodarczej. Wszystkie postulaty zostały uwzględnione.

Monika Szymańczak-Sięmiątkowska

1. Wnioskuję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów dla następujących obszarów: GMINA PNIEWY MICHRÓW, MICHRÓWEK, KOCERANY MAMY ŁĘCZACZE, PRZEPIEKNE STAWY I STARE LASY. OBSZAR BOGATY W WIELE GATUNKÓW CHRONINYCH : ORZEŁ BIELIK, CZAPLE, ŻURAWIE, DUDKI, ZIMORODKI, SOWY, RÓŻAŃCE, KUMAK NIZINNY, ZABA MOCZAROWA, ZADRZECHNIA FIOLETOWA, WIELE ODMIAN PAPROCI NP GŁADYSZA ORAZ MCHÓW W TYM WIDŁAKI. MAMY TU PODZIEMNY ZBIORNIK WODNY, WIELE BAGIEN I TORFOWISK. POWSTAŁ W GMINIE RAPORT INWENTARYZUJĄCY FAUNĘ I FLORĘ NA TYM TERENIE Ze względu na swoje położenie oraz wartości przyrodnicze, w/w obszar leśny powinien pełnić nie tylko funkcje gospodarcze, ale również zaspokajać potrzeby społeczne i przyrodnicze. Opisany powyżej obszar, jest moim ulubionym fragmentem lasu, z którym jestem związany fizycznie i emocjonalnie.

Tutaj chodzimy na rodzinne spacer, odpoczywamy, dbamy o zdrowie psychiczne i fizyczne i regenerujemy siły. Wykonanie w tym miejscu zrębów, zaplanowanych w nowym planie PUL na lata 2024-2033, spowoduje że las ten na wiele lat utraci swoje wartości przyrodnicze i krajobrazowe. Posadzenie nowego lasu w miejscu wykonanych zrębów, w żaden sposób nie przywróci nam wartości tego lasu, który rośnie tu teraz i jest dla nas bezcenny. Nie chcemy młodników ale prawdziwych lasów!

Życie człowieka trwa zbyt krótko, aby mógł dożyć do czasu, kiedy w miejscu dzisiejszych wyrębów, powstanie prawdziwy las z pełnym bogactwem bioróżnorodności i sędziwych drzew.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W ramach opracowywania projektu Planu Urządzenia Lasu oraz w ramach narad i konsultacji analizowano szczegółowo projektowane działania z uwzględnieniem wszystkich funkcji lasu. Ponadto wpływ gospodarki leśnej na aspekty przyrodnicze oceniono w prognozie oddziaływania na środowisko.

2. PUL należy uzupełnić o szczegółową listę 57 zinwentaryzowanych drzew o wymiarach pomnikowych wraz z zaleceniem ustanowienia ich pomnikami przyrody (poza obszarami rezerwatów przyrody).

Obecnie w zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Grójec znajduje się zaledwie 27 pomników przyrody w tym: 18 dębów szypułkowych, jedna sosna, 13 modrzewi i 2 buki. Jednakże w ramach opracowywania PUL wyodrębniono 57 drzew o wymiarach pomnikowych zasługujących na ochronę (49 w obrębie Grójec, 1 w obrębie Nowe Miasto i 7 w obrębie Skuły).

Sposób rozpatrzenia uwag.

Lista drzew cennych zinwentaryzowanych w ramach PUL została zamieszczona w rozdziale 4.3 POP w tabeli 144.

Ustanowienie pomników przyrody należy do kompetencji gminy.

3. Wnoszę o wybranie spośród zinwentaryzowanych w trakcie sporządzania PUL nielicznie reprezentowanych miejsc o walorach przyrodniczych i zalecenie do utworzenia z nich użytków ekologicznych - zarówno na terenach zalesionych jak i nieleśnych będących w zarządzie Nadleśnictwa Grójec.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Tworzenie użytków ekologicznych należy do kompetencji gminy.

4. W związku z nasilającą się suszą wnioskuję aby funkcja wodochronna lasów była traktowana jako priorytetowa i aby lasy chroniące zasoby wodne zostały wyłączone z wycinek.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W lasach wodochronnych zaproponowano odmienny sposób zagospodarowania zgodnie z zasadami przyjętymi przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. Wytyczne w zakresie działań gospodarczych zamieszczono w rozdz. 8.8 POP.

Wyłączenie z pozyskania lasów pełniących funkcje wodochronne jest nieuzasadnione z przyczyn ekonomicznych oraz niezgodne z zasadą zachowania trwałości lasu.

5. W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wnioskuję aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

Dawid Kozieł

Wnioskuję o ograniczenie lub miejscowe zaniechanie zrębów lasów na terenie Leśnictwa Wilczoruda w bezpośredniej bliskości wsi Jeziora (dawniej Jeziora-Śreniawa) oraz w lesie leżącym między miejscowościami Jeziora i Osieczek.. Las ten znajduje się na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Dolina Rzeki Jeziorki” i jako taki poza celami gospodarczymi spełnia także funkcje rekreacyjne, krajoznawcze oraz edukacyjne. Cieszy się dużą popularnością nie tylko wśród mieszkańców naszej wsi i gminy Pniewy, ale także innych mieszkańców powiatu grójeckiego. Mieszkańcy powiatu grójeckiego posiadają w tym lesie domki letniskowe, a także przyjeżdżają do niego na spacer, wycieczki krajoznawcze czy rowerowe. Ponadto, przez wzmiankowany las prowadzi oznakowany szlak rowerowy Kraina Rzeki Jeziorki. W lesie tym występują bardzo okazałe drzewa o wielkiej wartości przyrodniczej i krajoznawczej, a intensywna wycinka prowadzona w nim w ostatnich latach sprawiła, że jego wartość krajoznawcza, turystyczna, rekreacyjna i przyrodnicza drastycznie zmalała. Należy zatrzymać ten proces.

Sposób rozpatrzenia uwag.

W bezpośrednim sąsiedztwie Wsi Jeziora oraz kompleksie leśnym położonym pomiędzy miejscowością Jeziora i Osieczek nie zaplanowano zrębów zupełnych. Użytkowanie rębne dostosowano do wymagań ekologicznych gatunków, które powinny zajmować siedliska stwierdzone w tym obszarze. Są to rębnie częściowe i gniazdowe umożliwiające kontynuację przebudowy w/w kompleksu z monokultury sosnowej na lasy mieszane.

Wyznaczenie drzew wartościowych pod względem biocenotycznym i krajobrazowym powinna się odbywać na etapie realizacji PUL oraz pozostawienie ich do naturalnej śmierci jako przestoi z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa publicznego.

W związku z powyższym wnosimy o:

1) Zmniejszenie intensywności wycinki drzew na terenie w/w lasu ponieważ zgodnie z rozporządzeniem nr 59 Wojewody Mazowieckiego z dn. 30.05.2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jeziorki lasy znajdujące się na tym obszarze poza gospodarką leśną powinny także dawać „**możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem**” (§1. Ust. 1. Rozporządzenia) co w świetle wcześniejszych intensywnych wycinek staje się powoli niemożliwe.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces przebudowy drzewostanów w wymienionym kompleksie rozłożono na 10-lecia, w taki sposób aby intensywność w kolejnych 10-cio leciach była umiarkowana.

Wprowadzanie składów gatunkowych odpowiadających siedlisku oraz wykorzystanie odnowienia naturalnego jest jednym z ustaleń dotyczących ochrony czynnej w tym obszarze chronionego krajobrazu. Wymiana pokoleniowa jest również niezbędna w celu utrzymania ciągłości i trwałości lasu na tym obszarze.

2) Ochronę drzew o dużej wartości przyrodniczej i krajoznawczej ponieważ zgodnie z przytoczonym wyżej rozporządzeniem jednym z zadań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Rzeki Jeziorki jest „**pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu**” (§2. Ust. 1. Pkt. 4 Rozporządzenia)

Sposób rozpatrzenia uwag.

Wyznaczenie drzew wartościowych pod względem biocenotycznym i krajobrazowym powinna się odbywać na etapie realizacji PUL oraz pozostawienie ich do naturalnej śmierci jako przestoi z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa publicznego.

3) W związku z trwającymi w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracami nad wyznaczeniem 20% lasów wyłączonych z pozyskania drewna (zapis przyjętej przez obecny rząd umowy koalicyjnej, której dotyczyła kwietniowa Ogólnopolska Narada o Lasach), wnosimy aby zapisane w tym wniosku postulaty zostały potraktowane również jako społeczne wskazania dotyczące lasów w Nadleśnictwie Grójec, które powinny podlegać takiemu wyłączeniu.

Sposób rozpatrzenia uwag.

Proces wyznaczania 20% lasów wyłączonych z pozyskania nie został zakończony. Po wprowadzeniu wytycznych w tym zakresie Nadleśnictwo Grójec dostosuje się do wymagań.

II. Sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko na podstawie zakresu i stopnia szczegółowości uzgodnionego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie - uzgodnienie WOOŚ-III.411.351.2021.JD z dnia 01.10.2021 r.,

III. Uzyskano pozytywną opinię w sprawie projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko tego planu od właściwego organu tj.: Regionalnego

Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo WOOS-III.410.342.2024.JD.4 z dnia 09.09.2024 r.).

VI. Ze względu na charakter gospodarki leśnej oraz położenie Nadleśnictwa Grójec nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

VII. W celu monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu proponuje się:

- kontrole okresowe prowadzone przez Inspekcję Lasów Państwowych w cyklu 10-letnim (terminy i zakres kontroli ustala Dyrektor Generalny LP);

- powiązanie kontroli wewnętrznej LP z monitoringiem państwowym (w celu spełnienia wymogów w zakresie nadzoru i raportowania, wynikających z potrzeb ochrony obszarów Natura 2000);

- ocena potencjalnego wpływu zabiegów gospodarczych na bioróżnorodność środowiska prowadzona obligatoryjnie w leśnictwach w czasie prowadzenia czynności gospodarczych na danej powierzchni (Zarządzenie nr 12 Dyrektora RDLP w Radomiu z dnia 22.05.2017 r.);

Ponadto:

- kontrole bieżące i problemowe wykonywane przez wydziały merytoryczne RDLP;
- kontrole bieżące w leśnictwach dokonywane przez kierownictwo Nadleśnictwa;
- monitoring długookresowy, wykazany w ramach analizy gospodarki leśnej w minionym okresie, sporządzanej na zakończenie cyklu 10-cio letniego obowiązywania PUL;
- coroczna analiza użytkowania głównego grubizny w Nadleśnictwie.

Przyjęty wariant postępowania gospodarczego w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Grójec na okres 2024-2033, wskazuje, na brak znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, zwłaszcza dla zapewnienia właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Adam Wasiak
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Radomiu
/ podpisano elektronicznie /

W załączeniu:

1. Nazwa załącznika

Do wiadomości:

1. Adresat